

*Załącznik do Uchwały Nr XXVII/206/2016
Rady Miejskiej w Chojnie
z dnia 27 października 2016 r.*

**PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI
KAMIENNY JAZ
na lata 2016 - 2022**

Chojna, 2016

I. Charakterystyka sołectwa Kamienny Jaz na tle gminy Chojna.

1.1 Dane administracyjne.

Miejscowość **Kamienny Jaz** leży na terenie Gminy Chojna w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Od strony zachodniej przez Odrę gmina graniczy z Niemcami, od południowej z gminami Cedynia i Moryń, od wschodniej z gminami Trzcińsko-Zdrój i Banie, a od północnej – z gminą Widuchowa.

Siedzibą gminy jest miejscowość Chojna – (położenie geograficzne N 52°58' E 14°25'). W skład gminy wchodzi 26 miejscowości w tym 23 sołectwa. W skład sołectwa Kamienny Jaz wchodzi miejscowości: Kamienny Jaz, Trzeszcze i Zabuze. **Kamienny Jaz** położony jest na wschód od ośrodka gminnego w odległości 8 km (położenie geograficzne N 53°02' E 14°37'). Gmina zajmuje powierzchnię 330,47 km² (w tym sołectwo **Kamienny Jaz** 20,9953 km²) co czyni z niej największą obszarowo gminę powiatu i jedną z większych w województwie.



Gminę zamieszkuje 13.689 osób, z czego w miejscowości **Kamienny Jaz** – 245 osób. w miejscowości Trzeszcze 4. Gmina ma charakter rolniczy: 49,6 % (1630,4 km²) powierzchni gminy zajmują użytki rolne, 39,9% (132,9 km²) lasy i zadrzewienia, 5,0 % (166,1 km²) tereny zabudowane, a 2,46% (81,7 km²) – wody powierzchniowe

Przez teren gminy biegną dwie drogi krajowe: droga nr 26 Krajnik Dolny – Myślibórz i droga nr 31 Szczecin – Kostrzyn, oraz wojewódzkie: droga nr 122 Krajnik Dolny – Pyrzyce i droga nr 124 Osinów Dolny - Chojna, prowadzące do przejść granicznych z Niemcami oraz zelektryfikowana linia kolejowa relacji Kostrzyn – Szczecin, służąca głównie transportowi towarowemu.

Gmina jest ośrodkiem usług produkcji materiałów budowlanych, przewozów transportowych, handlu, w szczególności przygranicznego. Gospodarka gminy w znacznym stopniu opiera się na działalności

wielkoobszarowych gospodarstw rolnych, w której głównie przeważa produkcja roślinna. Duży potencjał do wykorzystywania stanowią tereny po byłych wojskach rosyjskich.

Około 30% obszaru gminy leży w granicach Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, natomiast otulina parku obejmuje prawie całą powierzchnię gminy Chojna z wyłączeniem niewielkiego obszaru stanowiącego północno-wschodnią część gminy. Sołectwo **Kamienny Jaz** leży w całości w otulinie Cedyńskiego Parku Krajobrazowego.

1.2 Uwarunkowania społeczne.

1.2.1. Procesy demograficzne.

Gmina Chojna jest typową gminą miejsko - wiejską, zamieszkałą przez 13.689 mieszkańców na powierzchni 332, km² (stan na rok 2015). Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 42 osoby na 1 km²; ludność na terenie gminy rozmieszczona jest stosunkowo równomiernie. Najwięcej mieszkańców koncentruje miasto Chojna, a w dalszej kolejności Nawodna, Grzybno, Krzymów i Lisie Pole. Łącznie te cztery duże wsie skupiają prawie 20% ludności gminy. Procentowy udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem gminy Chojna wynosił w 2014 roku 9,7%, gdzie w powiecie gryfińskim wynosił 9,1 %, a w województwie zachodniopomorskim 8,5%

Kształtowanie się liczby mieszkańców gminy w latach 2012-2015 przedstawia tabela 1.

Plan Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz na lata 2016-2022

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy wraz przyrostem naturalnym w latach 2012– 2015

Rok	Liczba mieszkańców gminy	Przyrost naturalny
2012	14.057	-
2013	13.969	-55
2014	13.937	+11
2015	13.689	+6

Tabela 2. Struktura demograficzna ludności Gminy Chojna stan na 31.12.2014 r.

Wiek	Liczba mieszkańców
Przedprodukcyjny	2613
Produkcyjny	9125
Poprodukcyjny	2199

Tabela 3. Wybrane dane statystyczne za 2014r.

Wyszczególnienie	Dane za 2014r.
Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku	
0-2 lata	404
3-6 lat	593
7-12 lat	884
13-15 lat	436

1.2.2 Struktura bezrobocia.

Szczegółowe dane dotyczące bezrobocia w na terenie gminy Chojna przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 4. Wybrane dane statystyczne według stanu na dzień 31.12.2014 r. -Gmina Chojna

Wyszczególnienie	2014r.
Pracujący*	2011
Pracujący na 1000 ludności	144
Bezrobotni zarejestrowani	961
w tym kobiety w %	53,4
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	10,5
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	12,1

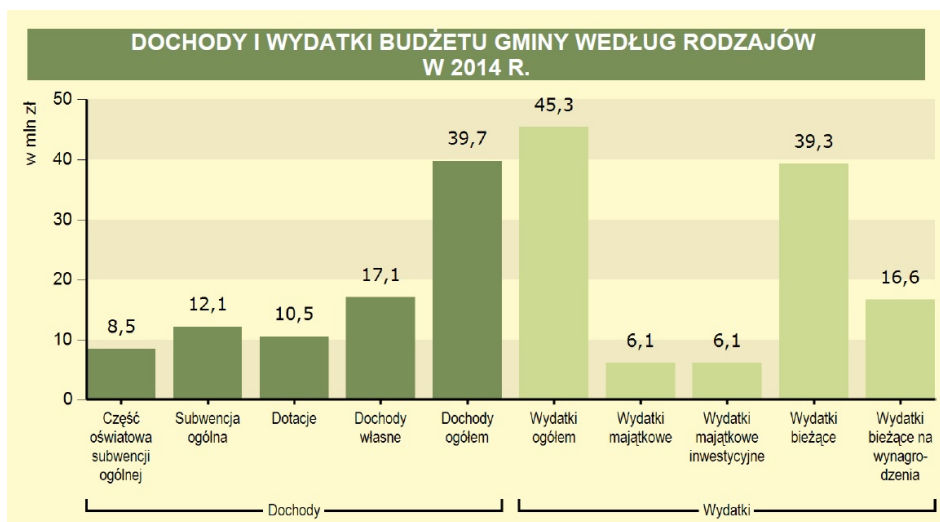
*Stan w dniu 31.12. bez podmiotów gospodarczych o liczbie ludności pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie

Plan Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz na lata 2016-2022

Tabela 5. Wybrane dane statystyczne według stanu na dzień 31.12.2015 r. - Bezrobocie Gminy Chojna na tle gmin Powiatu Gryfińskiego

Miasto / Gmina	Ogółem		Zamieszkali na wsi		Procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
	razem	kobiety	razem	kobiety	
G. Banie	330	197	330	197	7,9%
MG. Gryfino	962	584	388	237	4,6%
G. Stare Czarnowo	105	65	105	65	4,2%
G. Widuchowa	262	161	262	161	7,2%
MG. Cedynia	258	129	177	87	9,1%
MG. Chojna	821	449	494	280	9,0%
MG. Mieszkowice	362	205	211	129	7,5%
MG. Moryń	268	151	202	119	9,4%
MG. Trzcińsko Zdr.	353	188	232	128	10,0%
Powiat Gryfiński	3 721	2 129	2 401	1 403	

Źródło: strona www. Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie



Plan Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz na lata 2016-2022

Tab. 6. Edukacja.

Edukacja	2012-2013	2013-2014	2014-2015
Placówki wychowania przedszkolnego	8	8	8
w tym przedszkolach	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	250	250	240
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	419	385	341
w tym przedszkolach	257	237	242
Szkoły podstawowe	8	8	8
Uczniowie szkół podstawowych	837	902	937
Szkoły gimnazjalne	2	2	2
Uczniowie szkół gimnazjalnych	490	453	442
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach podstawowych	15	16	16
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych	20	22	22

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS Szczecin 2015r.

1.3 Uwarunkowania gospodarcze

Na terenie gminy prowadzona jest indywidualna działalność gospodarcza przez 1389 podmiotów gospodarczych. W miejscowości **Kamienny Jaz** są trzy podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

Struktura podmiotów gospodarczych w gminie Chojna przedstawia się następująco:

- sfera usługowa 505
- sfera handlowa 621
- sfera budowlana 225
- sfera produkcyjna 38
- 1

1.4 Walory kulturowe i turystyka.

1.4.1 Zabytki.

Na terenie gminy Chojna istnieje znaczna ilość zabytków kulturowych. Do najbardziej interesujących zabytków na terenie gminy należą: kościół gotycki z cegły na podbudowie kamiennej, dzieło Henryka Brunsberga ze Szczecina z XIV wieku oraz ratusz gotycki z pierwszej połowy XIV wieku, znajdujące się na terenie starego miasta w Chojnie. Został on wzniesiony przez mieszczan chojeńskich i stanowił Dom Kupca. Ważnym elementem kulturalnym miasta Chojna są także mury obronne z XIII – XV w. z basztami i bramami: Barnkowską – zamykającą miasto od wschodu, i Świecką – zamykającą miasto od zachodu. Ponadto na terenie gminy występuje szereg zabytkowych kościołów, znajdujących się m.in. w miejscowościach Krzymów, Krajnik Górny, Mętno. Wykaz zabytkowych obiektów znajdujących się na terenie gminy Chojna przedstawia tabela 6

Tabela 7. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków na terenie gminy Chojna

Miejscowość	Obiekt
Białęgi	<ul style="list-style-type: none">• Park dworski• Kościół –Parafia Witnica
Brwice	<ul style="list-style-type: none">• Park dworski• Kościół św. Antoniego

Plan Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz na lata 2016-2022

Chojna	<ul style="list-style-type: none"> • Kościół św. Trójcy • Kościół św. Marka • Teren Starego Miasta • Poczta, ul. Roosevelta 2 • Willa, ul. Kościuszki • Ratusz • Obwarowania miejskie • Klasztor poaugustiański • Kamienica, ul. Jagiellońska 9 • Dom mieszkalny, ul. Jagiellońska 9 • Kaplica p.w. św. Gertrudy • Kościół NMP
Garnowo	Kościół M.B. Wspomożenia Wiernych
Godków	Kościół Maksymiliana Marii Kolbego
Grzybno	Kościół Antoniego z Padwy
Jelenin	Kościół Matki Bożej Szkaplerznej
Krajnik Dolny	<ul style="list-style-type: none"> • Cmentarz przykościelny • Ruiny kościoła
Krzymów	<ul style="list-style-type: none"> • Pałac i park dworski • Kościół św. Józefa • Folwark
Mętno	Kościół Zwiastowania NMP
Mętno Małe	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół
Narost	<ul style="list-style-type: none"> • Park dworski • Kościół M.B. Królowej Polski
Nawodna	Kościół św. Krzyża
Rurka	<ul style="list-style-type: none"> • Kaplica Templariuszy • Dwór • Park dworski
Stoki	Park dworski
Zatoń Dolna	<ul style="list-style-type: none"> • Kościół św. Maksymiliana Marii Kolbego • Park

1.4.2 Turystyka.

Bardzo urozmaicony i zarazem zróżnicowany krajobraz, liczne i malownicze jeziora, zróżnicowane gatunkowo kompleksy leśne, klimat i jego korzystne walory zdrowotne oraz czyste powietrze, stwarzają szerokie możliwości wykorzystania obszaru dla turystyki i rekreacji mieszkańców Chojny i regionu szczecińskiego, jak również mieszkańców strefy przygranicznej Niemiec (turystyka tranzytowa).

Usankcjonowaniem prawnym mającym na celu zachowanie walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu było powołanie Cedyńskiego Parku Krajobrazowego. Prawie 31% obszaru gminy znajduje się w granicach Parku, a ponad połowa obszaru gminy wchodzi w skład jej otuliny - czyli strefy ochronnej. Główną funkcją CPK obok ochrony środowiska przyrodniczego jest rekreacja. Dla terenu samego parku preferowaną formą turystyki jest turystyka krajoznawczo-piesza i rowerowa oraz sporty wodne – żeglarstwo i kajakowanie. Powinno się ograniczyć lokalizację ośrodków wypoczynkowych o trwałej zabudowie do jedynie ogólnodostępnych pól biwakowych bądź plaż oraz wyznaczania ścieżek dydaktycznych, wykonanie punktów widokowych (platform), wiat przeciwdeszczowych, miejsc odpoczynku i tablic informacyjnych.

Na terenie parku możliwa jest lokalizacja małych (do 100 miejsc) pól namiotowych w rejonie wsi i jeziora Mętno i jeziora Ostrów. Do najbardziej przydatnych do wypoczynku i kąpieli należy jezioro Ostrów o czystych wodach w II klasie czystości. Analogicznie jak w przypadku jeziora Mętno, poza istniejącym zagospodarowaniem wypoczynkowo –

Plan Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz na lata 2016-2022

rekreacyjnym nie należy i nie przewiduje się żadnego innego zagospodarowania. Rozwój wypoczynku letniskowego w tej części Parku i gminy powinien odbywać się na bazie istniejącej infrastruktury.

Ponadto należy rozważyć możliwości rozwojowe i starać się wspierać na terenie gminy agroturystykę. Wiele miejscowości posiada także możliwości rozwoju tej formy turystyki na bazie istniejącego zainwestowania. Panuje tu cisza i spokój umożliwiające prawdziwy wypoczynek, powietrze jest czyste, a uroda okolicznych lasów i jezior gwarantuje powrót sił fizycznych i psychicznych.

Wykorzystując swoje zasoby turystyczne gmina powinna aktywnie wspierać obszar związany z rozwojem zaplecza turystycznego i promocją agroturystyki w gminie.

II. Sołectwo Kamienny Jaz.

1. Rys historyczny.

1.1 Nazwy dawne.

Stenwer (1235 r.), Steinweher (do 1945 r.)

1.2 Historia.

Pierwsza wzmianka pochodzi z 1235 r. - rodowe posiadłości rycerzy Steinwehr.

W 1487 r. książę Bogusław X przekazał wieś zakonowi joannitów. Od 1596 r. należała do Dietricha von Schonebeck, mistrza zakonu joannickiego. Kolejni właściciele: w XVII w. - ród von Sydow; na początku XVIII w. Friedrich zu Schwedt. Od 1731 r. wykupiona przez Fryderyka Wilhelma ze Schwedt na sumę ponad 39 talarów. Od tego czasu w dobrach domenalnych. W 1868 r. zarejestrowano we wsi: 6 dużych gospodarstw chłopskich, kilku chałupników, 2 zagrodników, kowala. We wsi, łącznie z majątkiem w Zabużu (sąsiadującym bezpośrednio z Kamiennym Jazem, domy robotników folwarku w Zabużu położone były na pld. obrzeżach wsi) było 21 budynków mieszkalnych. W zabudowie wymienia się wówczas także gminny spichlerz zbożowy. Łączny areal ziem chłopskich - 2412 morgi - należał do 17 gospodarzy.

2. Ludność

Liczba mieszkańców: 1868 r. - 427 (łącznie z ludnością majątków w Kamiennym Jazie i Zabużu). Obecnie miejscowość Kamienny Jaz zamieszkuje 245 osób (dane na dzień 31 grudnia 2015r.)

3. Zasoby wsi- Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

3.1. Infrastruktura.

3.1.1 Komunikacja.

Położenie przy drodze – miejscowość położona jest wzdłuż drogi powiatowej 1388Z relacji Strzelczyn – Chojna.

Połączenie komunikacyjne – w miejscowości zlokalizowany jest przystanek komunikacji autobusowej PKS.

3.1. Sieć wodociągowa.

Wieś posiada sieć wodociągową zasilaną z lokalnego ujęcia – 2 studnie. Wydajność studni

Plan Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz na lata 2016-2022

wynosi 41 i 34 [m³/h] dla studni nr 1 i studni nr 2, natomiast głębokość odpowiednio 66 i 63 [mppt].

3.1.3. Kanalizacja sanitarna, deszczowa i oczyszczalnia ścieków.

W miejscowości Kamienny Jaz brak jest oczyszczalni ścieków. Odprowadzenie ścieków - część PGR-owska skanalizowana do osadnika gnilnego, część indywidualna posiada zbiorniki bezodpływowe. Kanalizacja deszczowa – występują lokalne kanały deszczowe odwadniające teren do Rurzycy.

3.1.4. Ciepłownictwo.

Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna korzysta z kotłowni indywidualnych węglowych.

3.1.5 Gazownictwo.

Kamienny Jaz nie posiada sieci gazowej. Obecnie mieszkańcy wsi Kamienny Jaz zaopatrują się w gaz płynny z butli.

3.1.6 Telekomunikacja.

Gmina Chojna (również wieś Kamienny Jaz) jest w całości strefonizowana.

3.2. Instytucje kościelne i świeckie.

Kościół - w XIX w. filia ewangelickiej parafii w Strzeszewie. Świątynia gotycka z XIV w., kamienna; przebudowana w 1712 r. (nadbudowano barokową wieżę) i 4 ćw. XIX w. (neogotycką kruchtę). Obecnie jest filią rzymsko-katolickiej parafii w Grzybnie.

Szkoła - odnotowana w 1868 r., prowadzona przez zakrystiana; na uposażenie szkoły było przeznaczone 18 mórg gruntów. W 1912 r. postawiono nowy budynek szkoły (obecnie nr 21); parterowy; z naczółkowym dachem. Obecnie pełni funkcję mieszkalną.

3.3. Dwór.

Dwór w konstrukcji ryglowej (najprawdopodobniej z XVIII w.); wyburzony w latach 60-tych.

3.4 Folwark.

Założony prawdopodobnie po ustanowieniu domeny państwowej (1 połowa XVIII w.); odnotowany w połowie XIX w., z gorzelnią i młynem. Na początku XX w. areał ziem folwarcznych - 478 ha (w tym 384 orne); inwentarz: 40 koni, 105 szt. bydła, 750 owiec, 110 trzody chlewnej.

Układ założenia folwarcznego: położone na płd.-zach. krańcu wsi; dziedziniec folwarczny na planie czworoboku; wyznaczony kalenicowe sytuowanymi budynkami gospodarczymi; na wsch. granicy dziedzińca posadowiono dwór (rządówkę). Kolonia domów robotników folwarcznych powstała przy krótkiej ulicy po płn. stronie dziedzińca.

Zabudowania : gospodarcze z okresu od 4 ćw. XIX w. do początku XX w.; z kamienia (starsze) i cegły; mieszkalne z końca XIX w. (np. nr 6) i początku XX w., ceglane typowe czworaki folwarczne (np. nr 2).

Stan zachowania: układ dziedzińca zatarty w wyniku wyburzeń ponad 50% zabudowy; budynki robotników istnieją, ale nie posiadają walorów zabytkowych (za wyjątkiem czworaka nr 6).

3.5 Przemysł, technika.

Gorzelnia - parowa, w folwarku; wzmiankowana w połowie XIX w.; obecnie nie istnieje;

Płatkarnia - postawiona ok. XIX/XX w.; murowana z cegły; w ruinie;

Młyn - odnotowany w 1779 r., położony nad rzeką Rurzycy ok. 1 km na płn. od wsi;

Plan Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz na lata 2016-2022

pierwotnie wodny; początek XX w. (z turbiną) elektryczny. Zabudowania pochodzą z 4 ćw. XIX w. (budynek inwentarski) i początku XX w. (młyn, dom młynarza, stodoła). Urządzenia młyńska zdemontowano po 1945 r., w młynie urządzono magazyn.

Wiatrak - na wyniesieniu terenu na płn. od zabudowań wsi, na wsch. od Rurzycy; obecnie nie istnieje;

Mosty nad rz. Rurzycą: k. XIX w.; łukowe, dwuprzęsłowe; kam.-cegłane; zachowane (wymagają remontu).

Kuźnia - odnotowana w latach 70-tych XIX w.; postawiona z kamienia w centrum wsi; obecnie w ruinie.

3.6 Zieleń komponowana i cmentarze.

Park dworski - przylegający do płd. zabudowy dziedzińca folwarcznego;

stan zachowania - szczątkowy; zachowanych kilka starych lip, dębów; zarośnięty krzewami i samosiejkami.

Cmentarze:

- przykościelny - data założenia nieznana; otoczony kamiennym murem (XVIII w.) z metalowymi kutymi bramami na ceglanych filarach (2 połowa XIX w.);
stan zachowania - granice czytelne, wyznaczone murem, wtórnie otynkowanym; bramy pozostały; nagrobki usunięte.

Obsadzenia dróg:

- szpaler lipowy na odcinku parceli szkolnej (bud. nr 21).

3.7 .Zabudowa wsi.

Mieszkalna - zróżnicowana stylistycznie i chronologicznie; pochodzi z okresu od 3 ćwiartki XIX w. do początku XX w. Najstarszą jest szachulcowa chałupa wąskofrontowa w zagrodzie nr 8 (3 ćwiartka XIX w.). Domy wąskofrontowe były częste w zabudowie wsi i z końca XIX wieku pochodzą tego typu domy, murowane i przedłużone o część gospodarczą (nr 18, 20, 24); na początku XX w. na frontach siedlisk stawiano murowane domy.

Gospodarcza - podobnie jak mieszkalna jest niejednorodna. Pozostały jeszcze relikty tradycyjnej zabudowy szachulcowej: stodoły w zagrodach nr 8, 20. Pozostała zabudowa od 4 ćwiartki XIX w. do lat 20-tych XX w. jest murowana z cegły lub z kamienia i cegły (jak nr 26).

3.8 Układ wsi.

Historyczny /lokacyjny/ - nieznany; średniowieczna wieś mogła być założona po zachodniej stronie rzeki Rurzycy, wokół kościoła;

Przekształcenia (do 1945 r.) - wieś o dwóch ulicach rozwiniętych równolegle wzdłuż koryta rzeki Rurzycy na osi N-S. Przy ulicy po wschodniej stronie rzeki posadowiono jednostronnie zagrody chłopskie; przy ulicy przeciwległej - kolonię domów robotników folwarcznych. Tu też znajdowały się zabudowania majątku. W latach 20-30-tych powstała zabudowa przy drodze do folwarku w Zabuzu (Wersfelde);

Współczesny - czytelne historyczne rozplanowanie wsi przy dwóch ulicach z kościołem w centrum.

3.9. Rozplanowanie zabudowy w zagrodzie.

Historyczne - w XIX w. większość zagród miała formę zabudowy na planie U, otwartej ku ulicy, z budynkiem mieszkalnym posadowionym szczytowo, której klasycznym przykładem jest zagroda nr 8;

Zmiany (do 1945 r.) - w kilku zagrodach następuje przeorientowanie lokalizacji chałupy, ze szczytowego na kalenicowe - jak np. w zagrodzie nr 17 na początku XX wieku postawiono

Plan Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz na lata 2016-2022

nowy dom kalenicowe na froncie siedliska.

Współczesny - w zabudowie wsi czytelne są historycznie występujące formy zabudowy zagród (ubytki w pojedynczych zagrodach nie deformują ogólnego obrazu zabudowy siedlisk).

3.10 Stan zachowania – ocena walorów zabytkowych miejscowości.

Układ wsi - zachowany historyczny układ wsi z nawarstwieniami od średniowiecza (lokalizacja kościoła) po początku XX w.;

Rozplanowania zagród - czytelne są formy tradycyjnej zabudowy siedlisk;

Zabudowa - zespół zabudowy o walorach zabytkowych nieliczny; w ostatnich latach w starych domach przebudowano elewacje. Miejscowość posiada czytelne historyczne rozplanowanie z nawarstwieniami od średniowiecza do XIX w.; zespół zabudowy niejednorodny (o niewielkich walorach zabytkowych). Elementy o wartościach zabytkowych to centralny plac z kościołem, starodrzew przy ulicach i nieliczne obiekty budowlane.

3.11 Sport.

W miejscowości Kamienny Jaz działa Uczniowski Klub Sportowy „Kłós” dysponujący trawiastym boiskiem.

4. Użytkowanie terenu.

Tabela 8. Struktura użytkowania gruntów na terenie Sołectwa Kamienny Jaz

Rodzaje gruntów	Powierzchnia [ha]	Udział w ogólnej powierzchni [%]
Powierzchnia ogólna	2099.52	100.00
Użytki rolne	1150.76	54.81
grunty orne	742.55	35.37
sady	294.62	14.03
łąki	78.22	3.73
pastwiska	35.37	1.68
Grunty pod lasami	707.14	33.68
lasy	699.78	33.33
grunty zadrzewione i zakrzewione	7.36	0.35
Grunty pod wodami	52.13	2.48
wody stojące	39.29	1.87
wody płynące	7.24	0.34
rowy	5.60	0.27
Tereny komunikacyjne	56.37	2.68
drogi	56.37	2.68
kolejowe i inne	0.00	0.00
Tereny zabudowane zurbanizowane i rekreacyjne	17.80	0.85
Mieszkania, przemysłowe i inne	13.88	0.66
niezabudowane	0.51	0.02
zielone i rekreacyjne	3.41	0.16
Tereny różne	0.00	0.00
Nieużytki	115.32	5.49

5. Strefy ochrony konserwatorskiej.

W kamiennym Jazie możemy wyszczególnić następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa „B” - ochrony centrum wsi z kościołem, murem otaczającym działkę kościelną wraz z ulicą prowadzącą przez most na Rurzyca do kościoła i terenem sąsiednim.

Plan Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz na lata 2016-2022

Tabela 9. Zabudowa o wartościach zabytkowych

	OBIEKT/ funkcja pierwotna i obecna /	adres	materiał	datowanie nie
1.	kościół		ka m./	XIV, XVIII, 2 poł. XIX w.
2.	mur kościelny		kam./cegł.	XVI-XIX w.
3.	świetlica		cegł.	p. XX w.
4.	szkoła ob. bud. mieszkalny	nr 21	cegł.	1912 r.
5.	remiza		kam.	4 ćw. XIX w.
6.	bud. mieszkalny (czworak folwarczny)	nr 6	cegł.	k. XIX w.
7.	zagroda: bud. mieszkalny, stodoła bud. gospodarczy	nr 8	rygl. szach ul.	3 ćw. XIX w. 3 ćw. XIX w. pocz. XX w.
8.	bud. mieszkalny	nr 17	cegł.	p. XX w.
9.	bud. mieszkalny	nr 18	cegł.	XIX/XXw.
10.	bud. mieszkalno-gospodarczy	nr 20	cegł.	k. XIX w.
11.	bud. mieszkalno-gospodarczy	nr 24	cegł.	k. XIX w.
12.	bud. gospodarczy (owczarnia)	nr 26	kam./cegł.	4 ćw. XIX w.
13.	mostki n/Rurzycą		kam./cegł.	k. XIX w.
14.	bruk na uliczce przez mostek k/świetlicy		kam.	k. XIX w.

6. Krajobraz.

Wieś położona jest w dolinie rz. Rurzyca. Małe zagajniki leśne w otoczeniu wsi przechodzą na płu. w kompleks leśny otaczający jez. Leśne.

7. Ocena mocnych i słabych stron wsi.

Mocne strony:

- walory krajobrazowo-turystyczne (lasy, jeziora),
- potencjał dla rozwoju turystyki,
- aktywna i otwarta społeczność lokalna,
- niski stopień zanieczyszczenia atmosfery,
- zasoby historyczne wsi z zabytkami włącznie.

Słabe strony:

- wysokie bezrobocie;
- migracja młodzieży do dużych miast,
- słabe połączenie z komunikacją publiczną,
- zły stan świetlicy wiejskiej,
- zły stan nawierzchni dróg.

III. Planowane kierunki rozwoju.

1. Założenia i cele Planu Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz określają rozwój miejscowości w najważniejszych dziedzinach życia społeczno-gospodarczego do osiągnięcia których, trzeba dążyć, aby poprawić komfort życia mieszkańców poprzez tworzenie technicznych warunków do rozwoju społeczno-gospodarczego oraz ochronę i rozwój wartości przyrodniczych i kulturowych gminy.

Możemy wymienić następujące działania kierunkowe:

Plan Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz na lata 2016-2022

- 1) **Infrastruktura społeczna** - likwidacja dysproporcji miasto-wieś poprzez likwidację zapóźnień w rozwoju infrastruktury społecznej.
- 2) **Infrastruktura techniczna** - likwidacja dysproporcji miasto-wieś poprzez likwidację zapóźnień w rozwoju infrastruktury technicznej.
- 3) **Rozwój gospodarczy** - utrzymanie rolnictwa i przetwórstwa rolnego jako ważnego czynnika rozwoju; rozwój turystyki w oparciu o parki krajobrazowe, rzekę Odrę i przygraniczne położenie gminy.
- 4) **Ochrona środowiska** - zachowanie czystego środowiska, zachowanie naturalnych, krajobrazowych i przyrodniczych walorów gminy.

2. Wizja rozwoju wsi.

Wizja odnowy wsi powstała w wyniku dyskusji mieszkańców podczas Zebrania Wiejskiego, określone zostały wszystkie ważne obszary problemowe oraz preferencje rozwojowe wynikające z istniejących potrzeb. Zostały wyznaczone następujące kierunki rozwoju:

2.1. Kultura

- Remont i modernizacja istniejącego budynku świetlicy wiejskiej
- Warsztaty i festyny dla mieszkańców wsi.

2.2. Infrastruktura drogowa

- remont dróg gminnych: gruntowej położonej na działce nr 158, remont drogi położonej na działce nr 131, remont drogi przy sklepie do mostu wraz z odprowadzeniem wód deszczowych- dz. nr, 227
- remont drogi powiatowej wraz z budową chodnika

2.3. Zachowanie dziedzictwa kulturowego.

- remont kościoła.

2.4. Poprawa estetyki miejscowości.

- założenie oświetlenia ulicznego.

2.5. Wzrost atrakcyjności turystycznej.

- regulacja brzegu rzeki Rurzyca.

2.6. Ochrona środowiska

- gospodarka wodno-ściekowa- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

Realizacja powyższych zadań przyczyni się do poprawy estetyki wsi, podniesienia standardu życia mieszkańców, zwiększenia dostępności kultury oraz poprawy bezpieczeństwa na drogach gminnych i powiatowej. Remont świetlicy wiejskiej przyczyni się do rozwoju życia kulturalnego na wsi, organizacji cyklicznych imprez kulturalnych i spotkań towarzyskich i edukacyjnych. Remont kościoła przyczyni się do zachowania dziedzictwa kulturowego oraz podniesie walory turystyczne miejscowości. Regulacja rzeki podniesie walory żeglowne rzeki oraz przyczyni się do rozwoju turystyki kajakowej.

3. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

3.1. Kultura.

3.1.1. Remont istniejącego budynku świetlicy wiejskiej.

Celem projektu jest remont budynku świetlicy wiejskiej znajdującej się na działce należącej do Gminy Chojna oznaczonej wg ewidencji gruntów obręb Kamienny Jaz nr 157. Planuje się wykonanie następujących prac:

Plan Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz na lata 2016-2022

- budowa ogrodzenia wokół świetlicy
- montaż ogrzewania kominkowego z rozprowadzeniem grzewczym
- ocieplenie ścian styropianem
- montaż opierzenia na dachu

Świetlica wiejska jest jedynym miejscem, gdzie spotykają się mieszkańcy.

Remont świetlicy ułatwi korzystanie mieszkańcom z obiektu, przyczyni się do integracji dzieci i dorosłych.

3.1.2. Warsztaty i festyny dla mieszkańców wsi.

W miejscowości Kamienny Jaz prężnie działa Koło Gospodyń Wiejskich oraz Stowarzyszenie Jeziora Leśnego „Lago” KGW w Kamienny Jazie będzie obchodziło 20 lecie działalności koła.

Organizacja festynów oraz warsztatów gotowania będą sprzyjały nawiązaniu życzliwych stosunków sąsiedzkich. Przyczynią się do wzrostu świadomości społecznej i kultywowania tradycji lokalnych.

3.3. Zachowanie dziedzictwa kulturowego.

3.3.1. Remont kościoła.

Prace remontowe kościoła obejmowały będą częściowe naprawienia iglicy wieży, a także kompleksowy remont dachu. Konieczne jest także ułożenie kostki brukowej wokół kościoła – około 100 m

Remont kościoła ze względu na jego zabytkowy charakter przyczyni się do zachowania dziedzictwa kulturowego. Odnowiony kościół podniesie walory turystyczne miejscowości.

3.4. Poprawa estetyki miejscowości.

3.4.1. Oświetlenie uliczne

Zamontowanie odcinka nowej linii oświetleniowej do osiedla domków 4 rodziny dawny PGR na - odcinek do kolonii Zabuze, oświetlenie cmentarz. Zamontowanie oświetlenia wpłynie korzystnie na wizerunek miejscowości, zaspokoi potrzeby mieszkańców, polepszy ich jakość życia.

3.5. Wzrost atrakcyjności turystycznej.

3.5.1. Regulacja brzegów rzeki Rurzyca.

W ramach zadania planuje się wykonanie naprawy brzegów rzeki poprzez faszynowanie i koszenie. Dla zapewnienia bezpieczeństwa konieczna jest także naprawa i konserwacja dwóch mostów. Konserwacja mostów wiąże się z ich pomalowaniem. We wcześniejszych latach na Rurzyca organizowany był turystyczny spływ kajakowy, mający swój początek w gminie Trzcianko- Zdrój. Wykonane prace melioracyjne rzeki pozwolą na utworzenie łatwo dostępnego brzegu rzeki z miejscem do cumowania dla kajaków tak aby przy wysokim poziomie wód w rzece można by było na nowo organizować spływy kajakowe. Wykonanie powyższych przedsięwzięć przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej miejscowości, a także korzystnie wpłynie na zagospodarowanie przestrzeni publicznej miejscowości.

3.5.2. Zagospodarowanie Jeziora Leśnego.

W Miejscowości Kamienny Jaz prężnie działa Stowarzyszenie Jeziora Leśnego „Lago”

Plan Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz na lata 2016-2022

Wokół Jeziora wytyczono leśną ścieżkę rowerową, ścieżki spacerowe oraz urządzono miejsca łowiskowe. Jezioro jest zarybiane. Stowarzyszenie zamierza stale udoskonalać infrastrukturę turystyczną wokół jeziora.

3.6. Ochrona środowiska

3.6.1. Gospodarka wodno-ściekowa- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

Zadanie będzie realizowane pod nazwą: „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych na terenie gminy Chojna – etap IV.” Budowa obejmuje w pierwszej kolejności wybudowanie 3 przydomowych oczyszczalni ścieków na działkach nr 146, 77, (173/2 i 163i 131) obręb Kamienny Jaz jako uzupełnienie wybudowanych już 9 oczyszczalni w ramach PROW 2007-2013. W miarę posiadania środków finansowych i możliwości uzyskania dofinansowanie tych przedsięwzięć z funduszu PROW w latach 2017-2022 planowane mogą być następne przydomowe oczyszczalnie.

Cel: Na nieruchomościach, które do tej pory nie były wyposażone w zbiorniki bezodpływowe lub zbiorową kanalizację budowa przydomowych oczyszczalni ścieków spowoduje ochronę środowiska gruntowego.

Ze względu na duże koszty budowy sieci kanalizacji ściekowej od miejscowości Kamienny Jaz do oczyszczalni w Chojnie, bardziej korzystnym wariantem dla Gminy Chojna jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.

Przeznaczenie: Niedostateczne wyposażenie obszarów wiejskich w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną hamuje rozwój przedsiębiorczości oraz wpływa negatywnie na poziom życia mieszkańców. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków wpłynie na rozwój gospodarczy obszarów wiejskich oraz poprawę warunków życia. Wywożenie ścieków ze zbiorników bezodpływowych to duży wydatek finansowy dla mieszkańców.

Zadanie planowane jest przy udziale środków unijnych: „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Wychodząc naprzeciw problemom w zakresie gospodarki wodno - ściekowej, Gmina Chojna w okresie unijnego programowania na lata 2007 – 2013, aplikowała trzykrotnie o wsparcie finansowe zadań inwestycyjnych z zakresu gospodarki wodno - ściekowej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) 2007 - 2013, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Na przełomie lat 2012 – 2015 zrealizowane zostały trzy etapy inwestycyjne, polegające na wybudowaniu naturalnych i biologicznych przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych, zlokalizowanych na prywatnych nieruchomościach mieszkańców z terenu gminy Chojna.

Łącznie, w ramach zrealizowanych projektów, wybudowano 86 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Łączna wartość wszystkich inwestycji: 1.152.250,33 zł brutto, co w rozbiciu daje: wartość dofinansowania (ze środków PROW 2007 – 2013) - 737.255,75 zł; środki własne Gminy Chojna – 414.994,58 zł.

W celu kontynuacji realizacji przedsięwzięć w zakresie gospodarki wodno – ściekowej, Gmina Chojna planuje złożyć wniosek o przyznanie pomocy na operacji typu „Gospodarka wodno- ściekowa”, objętych PROW 2014-2020 na wybudowanie 54 przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych, jako działanie priorytetowe na lata 2017 – 2018 (lata realizacji inwestycji), zgodnie z dokumentacją projektową przygotowywaną sukcesywnie od 2015 roku.

Plan Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz na lata 2016-2022

Przedsięwzięcie jest zgodne z dokumentem strategicznym w zakresie gospodarki wodno – ściekowej przyjętym *Uchwałą NR XXVI/182/2016 Rady Miejskiej w Chojnie z dnia 28 września 2016 r. w sprawie zatwierdzenia aktualizacji gminnego programu oczyszczania ścieków na terenie gminy Chojna.*

W miarę możliwości finansowych Gminy Chojna i możliwości aplikowania o wsparcie finansowe ze środków unijnych, Gmina Chojna będzie sukcesywnie kontynuować realizowanie inwestycji polegających na uporządkowaniu gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Chojna.

4. Harmonogram realizowanych przedsięwzięć oraz szacunkowy kosztorys:

Tab. 10. Harmonogram realizowanych przedsięwzięć.

Lp	Nazwa zadania	Opis planowanych zadań (poszczególne grupy prac w ramach projektu)	Wartości szacunkowa poszczególnych zadań w ramach projektu (rodzaj kosztów: wyszczególnienie robót/sprzętu). netto/brutto w zł	Priorytet realizacji	Okres realizacji zadania rozpoczęcie/ zakończenie
1.	Remont istniejącego budynku świetlicy wiejskiej	Zakup materiałów do ogrodzenia	3.000 netto 3.660 brutto	PROW 2014-2020	2017-2022
2.	Warsztaty i festyny dla mieszkańców wsi	Zakup materiałów biurowych i artykułów spożywczych	15.000 netto 18.450 brutto	Środki budżetu Gminy Chojna	2016-2022
3.	Remont dróg gminnych	Zakup i ułożenie masy bitumicznej na drogach Budowa odwodnienia	300.000 netto 369.000 brutto	Środki budżetu Gminy Chojna	2018-2022
4.	Remont drogi powiatowej Strzelczyn-Kamienny Jaz- do drogi krajowej Chojna – Trzczańsko - Zdrój	Wykonanie nowej nawierzchni	2.000.000 netto 2.440.000 brutto	” Środki budżetu Powiatu Gryfińskiego	2016-2022
		Budowa chodnika	500.000 netto 610.000 brutto		
5.	Oświetlenie uliczne	Zakup i montaż lamp wraz z linią przesyłową	100.000 netto 123.000 brutto	Środki budżetu Gminy Chojna	2018-2022
6.	Remont kościoła	Wykonanie dokumentacji Prace remontowo – budowlane	200.000 netto 244.000 brutto	środki własne Parafii i środki funduszu PROW 2014-2020- Środki Min.Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Środki Województwa Zachodniopomorskiego, Środki LGD DIROW.”	2018-2022

Plan Odnowy Miejscowości Kamienny Jaz na lata 2016-2022

7.	Regulacja brzegów rzeki Rurzyca	Zakup materiałów do konserwacji mostów i wykonanie usługi --Prace melioracyjne brzegów Rurzyca	20.000 netto 24.600 brutto ----- - 30.000 netto 36.600 brutto	Środki RZGW	2016-2022
8.	Zagospodarowanie Jeziora Leśnego	Zakup i montaż urządzeń turystycznych	50.000 netto 61.500 brutto	Środki PROW 2014-2020 Środki Stowarzyszenia	2017-2022
9.	„Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków sanitarnych na terenie gminy Chojna – etap IV.”	Opracowanie dokumentacji projektowej. Budowa oczyszczalni.	Całkowity koszt budowy przydomowych oczyszczalni w 15 sołectwach Gminy Chojna w latach 2016-2018 to około 1.056.910,57 zł netto 1.300.000 zł brutto	W ramach operacji typu „Gospodarka wodno-ściekowa”, objętych PROW 2014-2020 i środki Gminy Chojna	2017 2018